

Sijoittajatiedote

1. Yleisiä tietoja Danske Bankista

1.1 Tiedotteen tarkoitus

Tämän tiedotteen tarkoituksena on antaa asiakkaalle ennakotietoa Danske Bank A/S, Suomen sivuliikkeestä sekä Danske Bankin ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden tarjoamista sijoitus- ja oheispalveluista, palvelun kohteena olevista rahoitusvälineistä, niihin liittyvistä riskeistä, asiakasvarojen säilyttämisestä, rahoitusvälineeseen sekä palveluun liittyvistä kuluista, palkkioista ja verotuksesta.

Danske Bank A/S:n täysin omistama tytäryhtiö Danske Invest Rahastoyhtiö Oy hallinnoi Suomeen rekisteröityjä sijoitusrahastoja. Sijoitusrahastojen osalta lainsäädännön edellyttämää ennakotietoa on saatavissa kunkin sijoitusrahaston säännöistä, rahastoesitteen yleisestä osasta, avaintietoesitteestä sekä hinnastosta.

Lisätietoa Danske Bankin kanssa samaan konserniin kuuluvista yhteisöistä on saatavilla osoitteessa www.danskebank.fi

Pankin tiedot ovat

Danske Bank A/S, Suomen sivuliike,
Y-tunnus 1078693-2.

Televisiokatu 1, Helsinki,
00075 DANSKE BANK

Asiakaspalvelu 0200 2580 (pvm/mpm) ma-pe 8-20.
www.danskebank.fi

Pankin pääkonttorin tiedot ovat

Danske Bank A/S, tanskalainen osakeyhtiö
Holmens Kanal 2-12,

DK-1092 Kööpenhamina K, Tanska
Kotipaikka: Kööpenhamina

Yhtiörekisterinumero: 61126228

Rekisteriviranomainen: Elinkeinovirasto
(Erhvervsstyrelsen), Tanska

Kaikki ennakotiedot, sopimusehdot ja asiakaspalvelu annetaan suomen kielellä. Muu, kuin suomenkielinen teksti on vain käännös alkuperäisestä suomenkielisestä tekstistä. Mikäli kieliversioiden välillä on eroavaisuuksia, tekstin tulkinassa noudatetaan suomenkielistä tekstiä. Ennakotiedot ilmoitetaan Suomen lainsäädännön mukaisesti

1.2 Tiedot pankista ja sen valvojasta

Pankkia valvova viranomainen on Finanstilsynet, Århusgade 110, DK-2100 Kööpenhamina Ø, Tanska
Puhelin: +45 33 55 82 82, www.finanstilsynet.dk

Danske Bank A/S, Suomen sivuliikkeen toimintaa valvoo valtuuksiansa puitteissa myös Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki
Puhelin: +358 9 183 51, www.finanssivalvonta.fi

Lisäksi Danske Bank A/S, Suomen sivuliikkeen toimintaa valvovat valtuuksiansa puitteissa Suomen kuluttaja-asiamies ja muut suomalaiset viranomaiset.

1.3 Yhteydenpidossa käytettävät tavat ja asiakastietojen käsittely

1.3.1 Yhteydenpidossa käytettävät tavat

Asiakas voi olla yhteydessä pankkiin sekä antaa sijoitus-toimeksiantoja pankin konttorissa tai sähköisesti pankin verkko- tai puhelinpankin kautta pankin hyväksymien tunnisteiden avulla. Pankkitunnisteisiin liittyvissä Sähköisen asioinnin ehdoissa on tarkemmin kerrottu verkko- ja puhelinpankin käytettävyydestä ja tavoitettavuudesta.

Mikäli asiakas on antanut sähköpostiosoitteensa pankille, pankilla on oikeus lähettää asiakkaalle sähköpostilla tietoja ja ilmoituksia, jos pankki on arvioinut sähköpostin asianmukaiseksi toimitustavaksi kyseiselle tiedolle tai ilmoitukselle.

1.3.2 Asiakastietojen käsittely

Pankilla on lakiin perustuva velvoite tuntee asiakkaansa sekä todeta heidän henkilöllisyytensä. Pankki hankkii asiakkaiden pankkipalveluihin liittyviä tietoja asiakkailta itseltään sekä niistä viranomaisten rekistereistä, joihin kyseisiä tietoja on tallennettu yleistä käyttöä varten.

Asiakastietoja käytetään asiakaspalveluun ja asiakassuhteen hoitamiseen, markkinointiin, neuvontaan sekä riskienhallintaan esimerkiksi luottoa myönnettäessä ja valvottaessa. Asiakastietoja käytetään myös uusien palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen, joita pankki tai muut Danske Bank -ryhmään kuuluvat yhtiöt tarjoavat asiakkailleen.

Lisätietoa asiakastietojen käsittelystä on saatavilla osoitteessa www.danskebank.fi

1.3.3 LEI (Legal Entity Identifier)

LEI (Legal Entity Identifier) on kansainvälinen yhteisötunnus, joka on tarkoitettu rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja antavien yhteisöjen [yhtiöt, säätiöt ja muut yritykset] tunnistamiseen.

EU-sääntelystä johtuva velvoite liittyy viranomaisraportointiin, jolla arvopaperimarkkinoita valvovat viranomaiset tunnistavat kauppajen osapuolet.

Kaikkien Y-tunnuksellisten yritysten ja yhteisöjen on hankittava LEI-tunnus, jotta ne voivat käydä kauppaa kauppapaikoille kaupankäynnin kohteeksi listatuilla rahoitusvälineillä. Kauppoja ei voi toteuttaa ilman LEI-tunnusta. Lisätietoja LEI-tunnuksesta on Finanssivalvonnan www-sivuilla.

1.4 Raportointi

Pankin asiakkaalle toimittamasta rahoitusvälineeseen ja sijoitustuotteeseen tai -palveluun liittyvästä raportoinnista on sovittu tuote- ja palvelukohtaisissa sopimusehdoissa.

1.5 Rahoitusvälineisiin ja sijoitus- sekä oheispalveluihin liittyvät kulut ja palkkiot

Rahoitusvälineisiin ja sijoitus- sekä oheispalveluihin liittyvät tavanomaiset kulut ja palkkiot sekä mahdolliset kolmannelle osapuolelle tai tämän edustajalle maksetut taikka näiltä saadut kulut ja palkkiot ilmenevät tuotekohtaisista hinnastoista, sopimusehdoista tai muista, materiaaleista tai rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen osalta myös kunkin sijoitusrahaston avaintietoesitteestä.

1.6 Sijoittajien suojajärjestelmä ja talletussuojajärjestelmä

1.6.1 Sijoittajien suojajärjestelmä

Kaikissa EU maissa on oltava yhdenmukaisesti vähintään 20 000 euron suuruinen suoja. Suomessa toimivan ulkomaisen pankin sivuliikkeen sijoittajansuoja kuuluu pankin kotivaltion suojajärjestelmän piiriin.

Danske Bankissa sijoittajia suojataan Tanskan lain mukaan. Tanskan korvausrahastoa hallinnoi Tanskan rahoitusvakausviranomainen (Finansiel Stabilitet).

Tanskan sijoittajansuojajärjestelmä kattaa muut sijoittajat paitsi pankit ja muut laitokset, joiden jäsenyys korvausrahastossa on pakollista, rahoituslaitokset, vakuutusyhtiöt, yhteissijoitusyritykset, eläkeyhtiöt ja -säätiöt sekä julkiset viranomaiset.

Jos palveluntarjoaja ei palauta säilytettävänään olleita sijoittajalle kuuluvia arvopapereita, korvausrahasto korvaa sijoittajalle aiheutuneen vahingon.

Palveluntarjoajan jouduttua konkurssiin tai uudelleenjärjestelymenettelyn kohteeksi Tanskan korvausrahasto maksaa sijoittajaa kohden enimmäiskorvauksena määrän, joka vastaa suuruudeltaan 20 000 euroa. Määrästä vähennetään sijoittajan eräänntyneet ja maksamattomat velat ja muut maksut palveluntarjoajalle.

Lisätietoja Tanskan sijoittajansuojajärjestelmästä on saatavilla tanskaksi ja englanniksi:

<http://www.gii.dk>.

1.6.2 Talletussuojajärjestelmä

Kaikissa EU maissa talletussuojaa koskevat yhdenmukaiset säännöt. Talletussuojan suuruudeksi on määrätty 100 000 euroa. Suomessa toimivan ulkomaisen pankin sivuliikkeen talletukset kuuluvat pankin kotivaltion talletussuojajärjestelmän piiriin.

Danske Bankissa talletukset suojataan Tanskan lain mukaan. Tanskan korvausrahastoa hallinnoi Tanskan rahoitusvakausviranomainen (Finansiel Stabilitet).

Tanskan talletussuojajärjestelmä kattaa kaikki tallettajat paitsi pankit ja muut laitokset, joiden jäsenyys takuurahastossa on pakollista, rahoituslaitokset, vakuutusyhtiöt, yhteissijoitusyritykset, eläkeyhtiöt ja -säätiöt sekä julkiset viranomaiset.

Pankin jouduttua konkurssiin tai uudelleenjärjestelymenettelyn (rekonstruktionsbehandling) kohteeksi Tanskan rahoitusvakausviranomainen maksaa tallettajaa kohden enimmäiskorvauksena 100 000 euroa vastaavan määrän vähennettynä tallettajan asianomaiselle pankille olevilla eräänntyneillä, mutta maksamattomilla veloilla ja muilla maksuilla. Myös suomalaisella pitkäaikaissäästämistilillä (PS-tili) olevat rahat ovat korvauskelpoisia talletuksia.

Edellä sanotusta poiketen korvaus voi ylittää 100 000 euroa vastaavan määrän seuraavassa tilanteessa: Asunnon myynnistä saatuihin varoihin perustuvat talletukset ovat suojattuja 10 miljoonaa euroa vastaavaan määrään asti 12 kuukauden ajan talletuksen tekemisestä. Tanskan talletussuojajärjestelmän laajennettu suoja ei rajoitu ainoastaan oman asunnon myynnistä saatuihin varoihin, vaan se koskee myös esimerkiksi kiinteän omaisuuden ostoon tai rahoitukseen liittyviä talletuksia edellyttäen, että kiinteistöä on käytetty, tai sitä on tarkoitus käyttää, pääasiassa muuhun kuin kaupalliseen tarkoitukseen.

Lisäksi Tanskan talletussuojajärjestelmässä annetaan korkeampi 150 000 euroa vastaavan määrän suoja kuuden kuu-

kauden ajaksi tallettajan elämäntilanteeseen liittyvälle talletukselle, joka perustuu Tanskan lainsäädännön mukaan maksettuun suoritukseen liittyen esimerkiksi avioliittoon tai -eroon taikka perintöön, työsuhteeseen, palkkaturvaan, työtaturmaan, invalideettiin tai kuolintapaukseen, ydinvahinkoon, ulkomailla palvelleella sotilaalla diagnosoituun posttraumaattiseen reaktioon tai rikosvahingon korvaamiseen.

Tanskan talletussuojajärjestelmä ei kuitenkaan anna korkeampaa suojaa Suomen lainsäädännön perusteella maksetuille vastaavantyyppisille suorituksille.

Tanskan talletussuojajärjestelmässä korvaus maksetaan tilin valuutassa eli korvaus maksetaan euroissa, jos tili on euroissa. Korvaus maksetaan pääsääntöisesti seitsemän työpäivän kuluessa konkurssin tai uudelleenjärjestelymenettelyn alkamisesta. Määräaika voidaan kuitenkin pidentää enintään kolmella kuukaudella, jos tallettajan henkilöllisyydestä on epäselvyyttä. Korvauksen maksaminen voi kestää yli seitsemän työpäivää myös sen johdosta, että se maksetaan Danske Bank A/S, Suomen sivuliikkeen tallettajille Suomen Rahoitusvakuusviraston välityksellä.

Lisätietoja Tanskan talletussuojajärjestelmästä on saatavilla tanskaksi ja englanniksi: <http://www.gii.dk>.

1.7 Eturistiriitojen käsittelyn toimintaperiaatteet

Danske Bank -konserni tarjoaa laajan valikoiman rahoituspalveluita ja kohtaa siksi mahdollisia ja todellisia eturistiriitoja.

Danske Bank on vahvistanut toimintaperiaatteet menettelytavoiksi eturistiriitojen tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi. Toimintaperiaatteissa on kuvattu ne menettelytavat, joita pankki käyttää ja ylläpitää sen estämiseksi, että eturistiriitatilanteet vahingoittaisivat sen asiakkaiden etuja. Nämä pankin organisaatiota ja hallinnollisia järjestelyjä koskevat menettelytavat sisältävät muun muassa toimintojen erottamista toisistaan, työntekijöiden valvontaa ja tietojen vaihdon rajoittamista koskevia järjestelyjä.

Mikäli eturistiriitojen käsittelyn toimintaperiaatteiden mukaiset toimenpiteet eivät ole riittäviä asiakkaaseen liittyvän tietyn eturistiriidan asianmukaiseen käsittelyyn, pankki voi joissain tilanteissa joutua kieltäytymään asioimasta asiakkaan kanssa.

Tässä yhteenvedossa kerrotaan eturistiriitojen käsittelyn toimintaperiaatteiden pääpiirteet. Eturistiriitojen käsittelyn toimintaperiaatteet on julkaistu kokonaisuudessaan www.danskebank.fi -sivuilla. Voit tilata toimintaperiaatteet paperilla puhelimeitse pankin asiakaspalvelusta puh. 0200 2580 [pvm/mpm].

1.8 Kolmansien osapuolten maksut, palkkiot tai ei-rahalliset edut (kannustimet)

Tietyissä tilanteissa pankki voi sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä maksaa maksun, palkkion tai ei-rahallisen edun kolmannelle osapuolelle tai saada maksun, palkkion tai ei-rahallisen edun kolmannelta osapuolelta. Tällaisten maksujen tai palkkioiden perusteena on tavanomaisesti kolmannen osapuolen osallistuminen pankin asiakkaalle tarjoaman palvelun tuottamiseen, markkinointiin tai myyntiin tai pankin osallistuminen kolmannen osapuolen asiakkaalle tarjoaman palvelun tuottamiseen, markkinointiin tai myyntiin. Palkkiot voivat liittyä esimerkiksi rahastojen myyntiin. Mikäli tällaisia maksuja tai palkkioita on, niiden tarkoituksena on parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua asiakkaan edun mukaisesti.

Lisätietoja maksuista ja palkkiosta on tuote- ja palvelukohtaisissa materiaaleissa ja hinnastoissa.

2 Yleiskuvaus rahoitusvälineistä ja sijoituspalveluista sekä niiden taloudellisista riskeistä

2.1 Yleistä

Rahoitusvälineiden hankintaan liittyy aina taloudellinen riski. Tavoiteltu tuotto voi jäädä saamatta ja sijoitetun pääoman voi menettää osittain tai kokonaan. Ennen sijoittamisen aloittamista on syytä perehtyä sijoitusmarkkinoihin, eri sijoitusvaihtoehtoihin ja eri sijoituspalveluihin. Koska asiakas vastaa aina yksin sijoituspäätöksensä, valitsemansa sijoituspalvelun, toimintansa ja rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojensa taloudellisista seuraamuksista sekä veroseuraamuksista, tulee asiakkaan ennen päätöksen tekemistä tutustua sijoituspalvelun sekä rahoitusvälineen ominaisuuksiin, riskeihin ja verotukseen. Asiakkaan tulee ennen palvelun käyttöä tutustua sijoituspalvelun tai rahoitusvälineen ehtoihin, joista mm. selviää asiakkaan sekä pankin vastuut ja velvollisuudet. Tehdessään päätöksiä asiakkaan on aina perustettava päätöksensä omaan arvioonsa sijoituspalvelusta, sijoituskohteista ja sijoituspäätökseen liittyvistä riskeistä.

Jakamalla sijoitukset voi pienentää sijoittamiseen liittyvää riskiä, koska eri omaisuuslajien arvonvaihtelut tasoittavat toisiinsa markkinatilanteen vaihdeltaessa. Sijoitusten jakamista kutsutaan hajauttamiseksi tai omaisuuslajipainotukseksi.

Pankki pyytää asiakkaalta tietoja esimerkiksi tämän sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä tai taloudellisesta asemasta voidakseen arvioida, onko kyseinen tuote tai palvelu asiakkaalle asianmukainen tai soveltuva. Tämän vuoksi on tärkeää, että asiakas antaa pankille sen pyytämät tiedot.

Vaikka pankki olisikin arvioinut sijoituspalvelun tai rahoitusvälineen asianmukaisuutta taikka soveltuvuutta asiakkaalle,

asiakas vastaa yksin sijoituspäätöstensä, toimintansa ja rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojensa taloudellisista seurauksista veroseuraamuksineen eikä ole oikeutettu saamaan näistä aiheutuvista vahingoista tai tappiosta korvausta pankilta. Asiakas vastaa myös siitä, käyttääkö hän itselleen suositeltuja taikka soveltuviksi tai asianmukaisiksi arvioituja palveluja ja rahoitusvälineitä vai ei.

Seuraavassa on kuvattu yleisimpiä rahoitusvälineitä ja pankin tarjoamia sijoituspalveluita sekä niihin liittyviä taloudellisia riskejä. Kuvaus ei ole miltään osin tyhjentävä. Yleiskuvauksessa tuodaan esiin kunkin rahoitusvälinetyypin tai sijoituspalvelun luonne ja niihin liittyvät tyypilliset riskit. Tarkemmat kuvaukset ovat rahoitusvälineiden tai sijoituspalvelun ehdoissa taikka tuotekohtaisissa esitteissä.

2.2 Yleiskuvaus rahoitusvälineistä

2.2.1 Osakkeet

Osakeyhtiössä omistajien yritykseen sijoittamat varat muodostavat osakepääoman, joka jakautuu arvoltaan yhtä suuriin osiin, osakkeiksi. Osakkeenomistajat ovat yhtiön omistajia, joten heillä on päätösvalta yhtiökokouksessa sekä oikeus mahdolliseen osinkoon ja uusien osakkeiden merkintään osakeannissa. Osakkeiden tuotto muodostuu osingosta ja osakkeen mahdollisesta arvonnoususta. Yritykset maksavat osingot yleensä vuosittain keväällä. Osakkeiden arvonnousu tai -lasku realisoituu, kun sijoittaja myy osakkeet.

Verrattuna muihin omaisuuslajeihin osakkeille on tyypillistä voimakas arvon vaihtelu. Yksittäisiin osakkeisiin sijoittavalla tuleekin olla aikaa ja kiinnostusta yhtiöiden ja talouden seuraamiseen. Osakkeet ovat sijoituskohteena riskillisiä, mutta toisaalta niiden tuottomahdollisuus on myös suuri. Osakesijoittamisessa onkin olennaisinta tiedonhankinta sijoituskohteesta, koska yksittäisen yhtiön osakkeen tuottokehitys on pitkällä aikavälillä riippuvainen yhtiön liiketoiminnan tuloksesta. Myös osakemarkkinoiden yleinen kehitys voi vaikuttaa yksittäisen osakkeen arvoon. Osakkeisiin sijoitettaessa on mahdollista, että tavoiteltu tuotto jää kokonaan saavuttamatta ja sijoitetun pääomankin voi menettää. Osakemarkkinoiden riskiä tulisi hallita hajauttamalla sijoituksia useampaan eri osakkeeseen. Lisäksi sijoittajan tulisi hajauttaa riskiään sijoittamalla osakemarkkinoiden lisäksi myös korkomarkkinoille.

Ulkomaisten osakkeiden omistamiseen ja vaihdantaan saattaa liittyä suomalaisiin arvopapereihin sijoittamisesta poikkeavia poliittisia, taloudellisia, juridisia, verotuksellisia ja muita ennalta arvaamattomia riskejä, jotka jäävät yksin asiakkaan vastattaviksi. Lisäksi euroalueen ulkopuolelle tehtäviin osakesijoituksiin sisältyy valuuttakurssiriski.

2.2.2 Sijoitusrahastot

Sijoitusrahastoissa asiakkaiden varoja kerätään yhteen ja sijoitetaan useisiin eri sijoituskohteisiin, jotka muodostavat rahaston. Sijoitusrahastoja hoitavat sijoitusalan ammattilaiset, jotka huolehtivat varojen sijoittamisesta rahastojen sääntöjen määräämiin sijoituskohteisiin.

Sijoitusrahasto koostuu rahasto-osuuksista. Rahasto-säästäjä ostaa sijoitusrahaston osuuksia, jolloin hänestä tulee rahaston osuudenomistaja. Osuudenomistajat omistavat sijoitusrahaston varat. Rahasto-osuuksien arvo ostohetkellä määrittää, kuinka paljon osuuksia tietyllä euromäärällä saa.

Rahastosäästämiseen, kuten muuhunkin sijoittamiseen, liittyy riski. Sijoitusmarkkinoista pienin tuotto-odotus ja riski on rahamarkkinoilla (lyhyen koron rahastot) ja suurin osakemarkkinoilla (osakerahastot). Sijoitusrahastoon voi sijoittaa pieniäkin summia ja silti sijoitus on aina hajautettuna moniin eri arvopapereihin. Kunkin sijoitusrahaston avaintietoesitteessä on kuvattu kyseisen sijoitusrahaston ominaisuuksia ja sijoitusrahastoon liittyviä riskejä. Asiakkaan tulee tutustua sijoitusrahaston sääntöihin, avaintietoesitteeseen ja hinnoitukseen ennen sijoitusrahastosijoituksen tekemistä.

2.2.3 Joukkolainat

Joukkovelkakirjalainat ovat valtion, kuntien, pankkien ja muiden rahoitusalan yhtiöiden sekä muiden yritysten ja yhteisöjen liikkeeseen laskemia lainoja, joilla yleisöltä lainataan varoja pitkäksi aikaa, yleensä vähintään kahdeksi vuodeksi.

Perinteiset joukkolainat sopivat sijoittajalle, joka arvostaa turvallisuutta ja säännöllistä korkotuottoa. Pääoma maksetaan lainaehdotuksen mukaan takaisin kokonaisuudessaan. Lainan korko voi olla kiinteä tai vaihtuvaan viitekorkoon sidottu ja se maksetaan vähintään vuosittain, vaihtuvakorkoisissa lainoissa useimmiten puoli- tai neljännesvuosittain.

Perinteiset joukkolainat ovat yleensä vakuudettomia. Jos lainalla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla sitoumuksilla, sitä kutsutaan debentuurilainaksi. Suuremman riskin vuoksi debentuurilainan tuotto on parempi kuin saman liikkeeseenlaskijan tavallisella joukkovelkakirjalainalla.

Indeksilainojen tuoton määrätymisperusteet määritellään kunkin yksittäisen lainan lainakohtaisissa ehdoissa. Tuotto riippuu kohde-etuuden kehityksestä. Kohde-etuus voi olla osake tai osakekori, osakeindeksi tai indeksikori, sijoitusrahasto, korko, valuutta, valuuttakori tai valuuttaindeksi, raaka-aineen tai hyödykkeen hinta, inflaatio, määritellyn viitevelallisen velanhoidokäyttäytyminen (ns. credit linked note), edellisten yhdistelmä tai muu lainakohtaisissa ehdoissa tarkemmin määritelty kohde-etuus. Kohde-etuuden arvo voi laina-aikana

nousta tai laskea. Kohde-etuuden historiallinen kehitys ei ole tae tulevasta tuotosta. Sijoittajan tulee ottaa huomioon myös muut lainakohtaisissa ehdoissa mainitut arvopaperin tuottoon mahdollisesti vaikuttavat tekijät kuten esim. koronlaskuperusteet ja tuottokertoimet. Tuoton määrään voivat vaikuttaa myös emissiokurssi ja mahdollisesti perittävä merkintäpalkkio. Yksittäiseen lainaan liittyvät riskit käyvät ilmi lainakohtaisista ehdoista.

Pääomaturvattu indeksilaina, jossa pääoman takaisinmaksu on riippuvainen vain liikkeeseenlaskijan maksukyvyystä, on hyvä sijoitusmuoto asiakkaalle, joka arvostaa pääoman turvaa, mutta on samalla valmis rajattuun riskinottoon saadakseen mahdollisuuden parempaan tuottoon.

Joukkolainasijoituksiin kuten kaikkiin korkosijoituksiin liittyviä riskejä ovat muun muassa luottoriski, korko- tai muu markkinariski ja valuutariski. Luottoriski toteutuu, jos velallinen ei kykene suoriutumaan joukkolainan ehtojen mukaisesta maksuvelvoitteestaan. Korko- tai muu markkinariski tarkoittaa riskiä sijoituksen arvon alenemisesta, kun korkotaso nousee tai indeksin, johon lainan tuotto on sidottu, arvo kehittyä odotuksiin verrattuna epäsuotuisasti. Jos lainavaluutta on muu kuin euro, siihen liittyy suomalaisen sijoittajan kannalta valuutariski.

2.2.4 Warrantit

Warrantti on arvopaperi, jonka arvo määräytyy sen kohde-etuuden (esim. osake tai indeksi) arvon perusteella. Warrantin haltija pyrkii hyödyntämään osakkeiden arvonmuutoksia option kaltaisella johdannaisarvopaperilla omistamatta kohde-etuutena olevia osakkeita. Ehdoista riippuen warrantti oikeuttaa haltijansa saamaan warrantin kohteen arvon kehityksen perusteella maksettavan käteissuorituksen tai ostamaan tai myymään warrantin kohteena olevan osakkeen määrättyyn hintaan. Warrantteilla voi käydä kauppaa pörssissä koko warrantin voimassaolon ajan. Vaikka warranttien nimellinen juoksuaika voi olla pitkä, jopa 1-2 vuotta, sijoitetaan warrantteihin usein vain muutaman päivän tai muutaman kuukauden ajaksi. Warrantin haltijoille ei warrantin perusteella synny mitään oikeuksia suhteessa kohde-etuusyhtiöön, esimerkiksi oikeutta osinkoon.

Sijoittajan kannattaa seurata warranttien arvonkehitystä niiden voimassaoloaikana. Warrantteihin sijoitettaessa on mahdollista, että tavoiteltu tuotto jää kokonaan saavuttamatta ja sijoitetun pääoman voi menettää.

2.2.5 Johdannaiset

Johdannaisopimus on rahoitusväline, jonka arvo määräytyy kohde-etuuden perusteella. Johdannaisopimuksia ovat mm.

optiot, termiinit, koron- ja valuutanvaihtosopimukset ja niihin liittyvät optiot ja/tai näiden yhdistelmät ja/tai muut vastaavat sopimukset. Johdannaisopimuksilla pyritään suojautumaan kohde-etuuden arvon muutoksilta tai hyötymään niistä. Kohde-etuutena voi olla valuutta, arvopaperi, korko, tuotto, toinen johdannaisopimus, indeksi, hyödyke, luottoriski tai muu kohde-etuus tai eri kohde-etuuksien yhdistelmä.

Johdannaisopimukset vaihtelevat ehdoiltaan suuresti. Johdannaisopimuksen ehdoista riippuu, toteutetaanko johdannaisopimus kohde-etuus luovuttamalla vai nettoarvon tilityksellä. Johdannaisopimuksilla voidaan käydä kauppaa säännellyillä markkinoilla ja/tai monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä. Pörssijohdannaiskaupankäynnin edellytyksenä on vakuuden asettaminen. Vakuusvaade perustuu asianomaisen pörssin sääntöihin ja lasketaan päivittäin asiakkaan avoimesta johdannaispositiosta. Mikäli vakuusvaade kasvaa, asiakas joutuu antamaan lisävakuutta. Pankki saattaa edellyttää vakuutta myös muunkin kuin pörssijohdannaiskaupan käymiseksi.

Kohde-etuuden arvon muutoksen eli markkinariskin lisäksi johdannaisopimusten arvoon ja sopijapuolten suoritusvelvollisuuksien määrään, ajoitukseen ja toteutukseen vaikuttavat mm. markkinatapahtumat, yleistoludelliset ja poliittiset tekijät sekä lainsäädännön muutokset. Johdannaisopimukseen liittyy osapuolten maksukyvyttömydestä johtuva suorituksen viivästymisen ja luottotappion riski. Sopijapuolen tulee ennen yksittäisen johdannaisopimuksen tekemistä perehtyä johdannaisopimuksen ehtoihin, ominaisuuksiin, siitä aiheutuviin velvollisuuksiin ja oikeuksiin sekä muihin vaikutuksiin.

Tässä tiedotteessa ei ole kuvattu tyhjentävästi johdannaisopimuksiin liittyviä riskejä. Sopijapuolen tulee tarvittaessa ottaa yhteyttä riippumattomaan asiantuntijaan johdannaisopimusten riskien arvioimiseksi.

2.2.6 Rahamarkkinatuotteet

Rahamarkkinatuotteita ovat mm. sijoitus-, yritys- ja kuntatodistukset, rahamarkkinasijoitukset ja valtion velkasitoumukset. Rahamarkkinatuotteiden sijoitusaika vaihtelee yli yön -sijoituksesta korkeintaan yhden vuoden pituiseen sijoitukseen. Sijoitustodistus on pankin, yritystodistus yrityksen ja kuntatodistus kunnan liikkeeseen laskema velkasitoumus. Valtion velkasitoumus on Suomen valtion 1-12 kuukaudeksi liikkeeseen laskema velkasitoumus. Rahamarkkinatuotteisiin liittyy liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömydestä johtuva suorituksen viivästymisen ja luottotappion riski.

2.2.7 Omistajan- ja sijoittajanvastuu luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinhallintatilanteissa

Mikäli luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinhallintadirektiivin (2014/59/EU, ns. BRRD-direktiivi) mukainen kriisinhallintaviranomainen toteaa, että arvopaperin (kuten osakkeen tai joukkovelkakirjalainan) liikkeeseenlaskijana oleva luottolaitos tai sijoituspalveluyritys on vaarassa tulla maksukyvyttömäksi tai ei täytä sille asetettuja pääoma-vaatimuksia, kriisinhallintaviranomaisella on oikeus päättää, että liikkeeseenlaskijan velkoja leikataan. Tämä voi johtaa siihen, että sijoittaja menettää kyseisen liikkeeseenlaskijan osalta sijoituksensa kokonaan tai osittain.

Kriisinhallintaviranomaisen päätöksellä tapahtuvalla liikkeeseenlaskijan velkojen leikkaamisesta voi olla vaikutusta myös muihin sijoitustuotteisiin, jos omistajan- ja sijoittajanvastuun piiriin kuuluvia arvopapereita on sijoituskohteena esimerkiksi sijoitusrahastossa tai vakuutusyhtiön sijoitussidonnaisessa vakuutuksessa. Kriisinhallintaviranomaisen päätös liikkeeseenlaskijan velkojen leikkaamisesta vaikuttaisi myös rahasto-osuuden tai vakuutuksen arvoon omalla painollaan.

2.3 Yleiskuvaus sijoituspalveluista

2.3.1 Arvopaperinvälityspalvelut

Pankki tarjoaa asiakkailleen arvopaperinvälityspalveluja (toimeksiantojen välittäminen ja toteuttaminen) sekä kotimaisilla että ulkomaisilla arvopapereilla ja muilla rahoitusvälineillä. Pankki vastaanottaa ja välittää rahoitusvälineitä koskevia asiakkaan toimeksiantoja sekä toteuttaa toimeksiantoja asiakkaan lukuun. Osakevälitystoimeksiannot toteuttaa Danske Bank Markets Equities tai ne välitetään toteutettavaksi toimeksiantojen toteutuspolitiikkamme mukaisesti muulle yhteistyökumppanillemme.

Pyrimme käsittelemään markkinatoimeksiannot mahdollisimman nopeasti. Jos toimeksianto annetaan ajankohtana, jona kyseisen arvopaperin toimeksiantojen käsittely ei ole pankissa avoinna, pyrimme toteuttamaan toimeksiannon vasta sen jälkeen, kun olemme jälleen avanneet toimeksiantojen käsittelyn ja kaupankäyntimme kyseisellä markkinalla.

Arvopaperinvälityspalveluista peritään palkkioita. Palkkioon vaikuttaa mm. asiakkaan valitsema asiointitapa sekä se, millä kaupankäyntipaikalla toimeksianto toteutetaan. Kulloinkin voimassaolevat palkkiot ovat Arvopaperipalvelujen palvelumaksut -hinnastossa. Rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen osalta kulloinkin voimassaolevat palkkiot ilmenevät sijoitusrahastoja koskevan hinnaston lisäksi avaintietoesityksestä.

2.3.2 Sijoitusneuvonta ja omaisuudenhoito

Tarjotessaan sijoitustuotteita pankki voi antaa asiakkailleen tiettyjä rahoitusvälineitä koskevia yksilöllisiä suosituksia eli sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoitusneuvontaa. Yksilöllisen suosituksen antamisesta ei kuitenkaan ole kyse silloin, kun asiakkaalle annetaan yleistä esittelyä pankin tarjoamista sijoitustuotteista tai kun pankki julkaisee yleisölle suunnatun yleisen suosituksen esimerkiksi jakelukanaviensa tai tiedotusvälineiden kautta. Pelkästään asiakkaan antamien toimeksiantojen välittämiseksi tai toteuttamiseksi ei ole kyse yksilöllisten suositusten antamisesta.

Pankin antama sijoitusneuvonta ei ole luonteeltaan niin sanottua riippumatonta sijoitusneuvontaa, koska suosittelemme myös pankin tai pankkiin läheisessä suhteessa olevien yhtiöiden liikkeeseen laskemia arvopapereita.

Neuvontamme perustuu yleiseen markkina-analyysiin, jossa pankin tai pankkiin läheisessä suhteessa olevien yhtiöiden liikkeeseen laskemien arvopapereiden lisäksi tarjoamme neuvontaa myös valikoimasta sellaisten liikkeeseenlaskijoiden arvopapereita, joilla ei ole läheistä suhdetta pankkiin.

Pankki ei seuraa tai valvo asiakkaalle suositellun sijoituksen soveltuvuutta asiakkaalle, ellei siitä ole erikseen sovittu asiakkaan kanssa tehdyssä sopimuksessa.

Pankki voi antaa asiakkaalle säännöllisesti soveltuvuuslausunnon tälle suositelluista rahoitusvälineistä, mikäli asiakkaan kanssa tehdyssä sopimuksessa on erikseen sovittu säännöllisestä soveltuvuusarvioinnista.

Pankki voi tarjota asiakkailleen sijoituspalvelulaissa määriteltyä omaisuudenhoitoa. Omaisuudenhoidolla tarkoitetaan rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu kokonaan tai osittain toimeksiannon saajalle eli omaisuudenhoitajalle. Omaisuudenhoitopalvelun sisältö ilmenee sopimuksista ja ehdoista ja hinnastosta.

Omaisuudenhoitopalveluista peritään palkkiota, jolloin palkkion perusteena on usein hoidossa olevan omaisuuden arvo, kaupankäynnin määrä, tuotto tai näiden yhdistelmä. Kulloinkin voimassaolevat palkkiot ilmenevät sopimuksista, ehdoista ja hinnastosta.

2.3.3 Kestävyyseriskien arvioiminen

EU:n asetus kestävyyteen liittyvien tietojen antamiseen rahoituspalvelusektorilla vaatii meitä kertomaan, kuinka huomioimme kestävyyseriskit UCITS- ja AIF- rahastoissa, joista an-

namme neuvontaa. Sisällytämme kestävyysriskit osaksi sijoitusprosessia tunnistaaksemme kestävyysvaikutuksia, jotka voivat aiheuttaa riskin ja siten vaikuttaa sijoituksen tuottoon. Me tarjoamme neuvontaa UCITS ja AIF-rahastoista, joista meillä on riittävä tietämys. Valitessamme rahastoja ovat kestävyysriskit osa riskikartoitusta, jolla pyrimme tunnistamaan kestävyystekijät, jotka mahdollisesti ovat riskejä ja siten voivat vaikuttaa sijoituksen arvoon.

Kestävyysriskit voivat vaikuttaa niin, ettei rahastot ole tarjolla Danske Bankin sijoitusuniversumissa, jota käytämme neuvonnassa. Danske Bankin vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja sijoitusrajoitteet löytyvät kotisivuiltamme danskebank.com

Mikäli teet toimeksiantoja kauppaa verkko- tai mobiilipankissa, et saa yksilöllistä sijoitusneuvontaa Danske Bankilta. Käytössäsi on laaja valikoima sijoituskohteita, mutta emme pysty määrittämään kestävyys- (tai muita) riskejä kaikista tai valitusta sijoituskohteesta tai näiden riskien vaikutusta sijoituksen tuottoon.

Näin ollen sinun tulee perehtyä huolellisesti sijoituskohteeseen ja arvioida miten valitsemasi sijoituskohteen kestävyysriskit voivat vaikuttaa sijoituksen arvoon.

Vastuullinen sijoittaminen

Kun sijoittajat antavat varansa ja säästönsä meidän hoidettavaksemme, velvollisuutemme on ajaa heidän etujaan tarjoamalla sijoitusratkaisuja, joiden tavoitteena on tarjota kilpailukykyistä pitkän aikavälin tuottoa. Sitoutumisemme vastuulliseen sijoittamiseen kuuluu erottamattomasti velvollisuusiimme asiakkaitamme kohtaan. Vastuullinen sijoittaminen edellyttää hyvin perusteltujen sijoituspäätösten tekemistä, kestävyteen liittyvien ongelmien, riskien ja kysymysten käsittelyä sekä yritysten myönteisen kehityksen edistämistä vuoropuhelun avulla.

Noudatamme sijoitustoiminnassa Danske Bank Groupin vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja sisällytämme kestävyysriskit sijoituspäätöksiin yhdessä muiden asiaankuuluvien riskien kanssa. Sisällytämme kestävyysriskit osaksi sijoitusprosessia tunnistaaksemme kestävyysvaikutuksia, jotka voivat aiheuttaa riskin ja siten vaikuttaa sijoituksen tuottoon. Perustuen ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyviin hallintotapoihin (ESG) liittyvään tutkimukseen ja dataan, salkunhoitajamme tunnistavat ja arvioivat systemaattisesti kestävyysriskejä muiden riskien ohella.

Seulomme sijoitusympäristöämme löytääksemme mahdollisiin sijoituksiin liittyviä kestävyysriskejä ottaen huomioon tämänhetkisen sääntelyn, toimialojen parhaat käytännöt, kansainväliset normit ja vapaaehtoiset yritysvastuuta koskevat

sopimukset. Arvioimme ja yritysten kanssa käytävän vuoropuhelun perusteella voimme toisinaan päättää myydä jotakin yritystä tai rajoittaa siihen tehtäviä sijoituksia. Täyttääksemme Danske Bank Groupin julkilausumat sekä sijoittajien eettiset ja kestävyteen liittyvät vaatimukset, tietyt toimialat, tuotteet ja aktiviteetit ovat poissuljettuja sijoitusuniversumistamme.

Vaikka kestävyysriskien arvioiminen on osa sijoitusprosessiamme, voivat kestävyysriskit vaikuttaa sijoituksen tuottoon. Danske Bankin vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja sijoitusrajoitteet löytyvät kotisivuiltamme danskebank.com.

3 Sijoittaja-asiakkaan luokittelu

Sijoituspalvelulain mukaan arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan lain nojalla ja sijoituspalvelulaki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokituksella on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin.

Asiakkaan luokitus sijoittajana on ei-ammattimainen asiakas, ellei muuta sijoittajaluokitusta ole ilmoitettu.

Ammattimaista asiakasta eivät koske kaikki sijoittajansuojan liittyvät menettelytapasäännökset, koska ammattimaisen sijoittajan suojan tarpeen arvioidaan yleisesti olevan vähäisempi, kuin ei-ammattimaisen asiakkaan.

Ammattimaisella asiakkaalla tarkoitetaan mm.:

- valtiota, valtiokonttoria,
- pankkia, rahastoyhtiötä, vakuutusyhtiötä tms. viranomaisvalvonnassa olevaa yhteisösijoittajaa,
- yritystä, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:
  - taseen loppusumma vähintään 20 000 000 €
  - liikevaihto vähintään 40 000 000 €
  - omat varat vähintään 2 000 000 €.
- yhteisösijoittajaa, jonka pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen.

Ammattimaisen asiakkaan vastuulla on ilmoittaa pankille muutoksista, jotka voivat vaikuttaa tämän luokitukseen.

Ei-ammattimainen asiakas voi pyytää kirjallisesti luokittelunsa muuttamista ammattimaiseksi, jos pankki on arvioinut, että ei-ammattimaisella asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit ja asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

- asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin vähintään 10 kertaa neljännesvuodessa viimeksi kuluneen neljän vuosineljänneksen aikana,
- asiakkaan sijoitussalkun arvo on yli 500 000 €,
- asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävissä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.

Lisäksi ammattimaista asiakasta voidaan tämän pyynnöstä kohdella ei-ammattimaisena asiakkaana. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokiteltu asiakas voi pyytää tulla kohdelluksi ammattimaisena tai ei-ammattimaisena asiakkaana. Luokittelun muuttamista koskeva pyyntö on tehtävä kirjallisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasäännösten soveltamiseen. Pankki harmitsee luokittelun muuttamista tapauskohtaisesti.

Asiakasluokittelun kriteereistä saa lisätietoa www.danskebank.fi -sivuilta.

4 Toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet

Danske Bankin toimeksiantojen toteuttamista koskeva politiikka sisältää periaatteet, joita noudatamme toteuttaessamme ei-ammattimaisten ja ammattimaisten asiakkaidemme rahoitusvälineisiin liittyviä toimeksiantoja sen varmistamiseksi, että toimeksiannot toteutetaan asiakkaidemme kannalta parhaalla mahdollisella tavalla.

Tässä yhteenvedossa kerrotaan toimintaperiaatteiden pääpiirteet. Toimeksiantojen toteuttamista koskeva politiikka on kokonaisuudessaan www.danskebank.fi -sivuilla. Voit tilata politiikan paperilla puhelimeitse pankin asiakaspalvelusta puh. 0200 2580 (pvm/mpm).

Allekirjoittaessasi sijoituspalvelua koskevan sopimuksen tai antamalla rahoitusvälineitä koskevan toimeksiannon samalla hyväksyt Danske Bankin kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteutusta koskevat toimintaperiaatteet.

4.1 Paras toteutus – yhteenvedo

Toteuttaessaan rahoitusvälineisiin liittyviä asiakkaidensa toimeksiantoja Danske Bank A/S:n on toteutettava kaikki riittävät toimet asiakkaille parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi.

Tätä kutsutaan myös velvollisuudeksemme huolehtia parhaasta toteutuksesta (best execution).

4.2 Arviointiperusteet

Toimeksiantojen toteuttamista koskeva politiikassa selitetään ne eri perusteet, jotka me otamme huomioon, kun tarjoamme asiakkaillemme parhaan toteutuksen.

Ei-ammattimaisille asiakkaille paras mahdollinen tulos määritellään kokonaissuorituksena, eli kokonaishintana heidän ostaessaan tai myydessään rahoitusvälineitä. Kokonaissuoritus on rahoitusvälineen hinta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvät kustannukset. Kokonaissuoritus sisältää kaikki suoraan toimeksiannon toteuttamisesta asiakkaallemme aiheutuvat kulut, mukaan lukien toteutuspaikan maksut, selvitys- ja toimitusmaksut sekä kaikki muut toimeksiannon toteuttamiseen osallistuville kolmansille osapuolille suoritettavat maksut.

Asiakkaalta saamamme toimeksiantoa koskevat nimenomaiset ohjeet voivat vaikuttaa velvollisuuteemme ja mahdollisuuksiimme tarjota paras toteutus ja estää meitä ryhtymästä toimiin, joihin muussa tapauksessa tämän politiikan mukaisesti ryhtyisimme.

Toteuttaessamme asiakkaan toimeksiantoa saatamme toimia asiakkaan vastapuolena, joka käy kauppaa omaan lukuunsa.

Asiakkaamme tekee silloin rahoitusvälineeseen liittyvän kaupan suoraan kanssamme. Voimme myös päättää toteuttaa toimeksiantonne toteutuspaikalla tai välittää toimeksiannon jollekin välittäjällemme, joka sitten toteuttaa sen. Telemme valinta toimeksiannon eri toteuttamistapojen välillä perustuu siihen, että pyrimme varmistamaan asiakkaalle parhaan kokonaissuorituksen.

Voidaksemme varmistaa, että toteutus on jatkuvasti paras mahdollinen, seuraamme jatkuvasti omaa suoritustamme ja niiden toteutuspaikkojen ja välittäjien suoritusta, joita käytämme asiakkaidemme toimeksiantojen toteuttamiseen. Jos suoritus ei tyydytä meitä, etsimme siihen ratkaisun.

Julkaisemme säännöllisesti raportteja, jotka osoittavat, miten olemme täyttäneet velvollisuutemme tarjota paras toteutus.

Osoitteessa www.danskebank.com/bestexecution ovat uusimmat toteutuksemme laatua koskevat tiedot niistä rahoitusvälineistä, joissa toimimme sisäisenä toteuttajana, markkinatakaajana tai likviditeetin tarjoajana. Siellä on myös eniten käyttämiemme toteutuspaikkojen uusimmat toteutuksen laatua koskevat tiedot.

Pyynnöstä osoitamme asiakkaalle, että olemme toteuttaneet toimeksiannon tämän politiikan mukaisesti. Emme ehkä ole tietyissä yksittäistapauksessa saavuttaneet asiakkaan kanalta parasta mahdollista tulosta, mutta osoitamme, että olemme toimeksiannon toteutuksessa noudattaneet tätä politiikkaa.

4.3 Luettelo toteutuspaikoista ja välittäjistä

Uusin luettelomme tärkeimmistä toteutuspaikoista ja välittäjistä on osoitteessa www.danskebank.com/bestexecution. Siellä voi myös nähdä, mitä toteutuspaikkoja me käytämme kussakin rahoitusvälineluokassa toteuttaessamme ei-ammattimaisten asiakkaiden ja ammattimaisten asiakkaiden toimeksiantoja.

Seuraamme jatkuvasti asiakkaillemme toimittamamme toteutuksen laatua. Tämä sisältää myös käyttämiemme toteutuspaikkojen ja välittäjien suoritusten seurannan.

4.4 Poliitiikan muutokset

Kaikki toimeksiantojen toteuttamista koskevan politiikkamme muutokset julkaistaan verkkosivullamme.

5 Tietoja asiakasvaroista ja niiden säilyttämisestä

5.1. Kotimaiset rahoitusvälineet

Asiakkaan kotimaiset arvo-osuudet sekä fyysiset arvopaperit säilytetään erillään pankin omista arvopapereista. Säilytyksestä peritään palkkiota. Kulloinkin voimassaolevat palkkiot ilmenevät Arvopaperipalvelujen palvelumaksut -hinnastosta.

5.2. Ulkomaiset rahoitusvälineet

Pankki säilyttää ulkomaisia rahoitusvälineitä pankin valitsemassa ulkomaisessa arvopaperikeskuksessa, säilyttäjäpankissa, rahastoyhtiössä tai muussa säilytysyhteisössä (ns. alisäilyttäjä). Asiakkaiden rahoitusvälineet säilytetään yhteistilillä ja ne rekisteröidään kansainvälisen käytännön mukaisesti pankin tai alisäilyttäjän nimiin. Ulkomaiseen alisäilytykseen sovelletaan paikallista lainsäädäntöä ja siten asiakkaan oikeudet voivat olla erilaiset kuin kotimaisiin arvopapereihin tai muihin rahoitusvälineeseen liittyvät oikeudet. Yksittäisen osakkaan osallistuminen ulkomaisen yhtiön yhtiökokoukseen ei siten ole yleensä mahdollista. Yhteistilillä säilyttämisessä on olemassa riski asiakkaan arvo-osuuksien sekoittumisesta alisäilyttäjien tai muiden sijoittajien varoihin.

Ulkomaisten arvopapereiden omistamiseen ja vaihdantaan saattaa liittyä suomalaisiin arvopapereihin sijoittamisesta poikkeavia poliittisia, taloudellisia, juridisia, verotuksellisia ja muita ennalta arvaamattomia riskejä, jotka jäävät asiakkaan vastattaviksi. Myös alisäilyttäjän maksukyvyttömyydestä aiheutuvat vahingot jäävät asiakkaan vastattavaksi.

Pankki vastaa vain siitä, että se valitsee käyttämänsä alisäilyttäjät huolellisesti sekä seuraa näiden toimintaa. Pankin vastuu kolmannen osapuolen toimista tai laiminlyönneistä määräytyy sopimusehtojen ja Suomen lainsäädännön mukaan.

6. Pankin pantti- ja pidätysoikeudesta asiakkaan sijoitus- tuotteisiin ja rahavaroihin

Pankilla voi olla sijoitustuotteeseen liittyvien sopimusehtojen nojalla pantti- ja/tai pidätysoikeus asiakkaan sijoitusomaisuuteen pankin saatavien kattamiseksi. Asiakkaan tilillä oleviin rahavaroihin pankilla on omien saataviensa osalta kuittausoikeus, ellei laissa ole toisin määrätty.

7 Puhelujen ja sähköisten viestien tallentaminen

Pankilla on oikeus nauhoittaa ja tallentaa asiakkaan kanssa käytävät puhelut ja keskustelut. Pankilla on oikeus käyttää tallenteita toimeksiannon todentamiseen, asiakaspalvelun kehittämiseen, riskienhallinnallisiin tarkoituksiin sekä todisteina mahdollisten riitaisuusien ratkaisemisessa. Kopio tallenteesta on saatavana asiakkaan pyynnöstä viiden ja toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä seitsemän vuoden ajan.

8 Rahoitusvälineiden verotus

8.1 Tiedotteen luonne ja vastuunrajoitus

Seuraavassa on kerrottu yleisellä tasolla rahoitusvälineiden verotuksesta, kun sijoittaja on Suomessa yleisesti verovelvollinen kuluttaja-asiakas (luonnollinen henkilö). Tarkemmin verotuksesta on kerrottu kunkin rahoitusvälineen tuotekohtaisissa esitteissä kuten rahastoesitteen yleisessä osassa. Tämä tiedote ei ole osa pankin ja asiakkaan välistä sopimusta eikä sen tarkoituksena ole veroneuvonnan antaminen. Tiedotteen tarkoituksena on kiinnittää sijoittajan huomiota siihen, että rahoitusvälineiden omistukseen liittyy veroseuraamuksia. Tarkoitus on myös kehottaa sijoittajaa itse huolehtimaan tarvittavan lisäinformaation hankkimisesta ennen sijoituspäätöksen tekoa.

Tämä tiedote perustuu 1.1.2018 voimassaolevaan verolainsäädäntöön sekä oikeus- ja verotuskäytäntöön.

Mikäli sijoittaja on tehnyt sidottua pitkäaikaissäästämistä koskevan lain mukaisen säästämissopimuksen, sijoitusten verotus poikkeaa tässä kohdassa esitetystä. Säästämissopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten verotusta on selvitetty erikseen Säästämissopimuksen tiedotteessa.

Pankki ei vastaa verolaeissa, oikeuskäytännössä tai verotuskäytännössä tapahtuvista muutoksista eikä näiden mahdollisten muutosten huomioon ottamisesta tiedotteessa. Verokohtelu voi tulevaisuudessa muuttua ja se määräytyy kunkin

asiakkaan yksilöllisten olosuhteiden mukaan joita ei ole otettu tässä annetuissa tiedoissa huomioon.

8.2 Pääomatulojen verotus

Pääomatuloja ovat mm. pörssiyhtiöiden osingot, yhtiöiden pääomatulo-osingot, ulkomailta saadut joukkovelkakirjalainojen korot, eräät muut korot ja arvopapereiden luovutusvoitot. Pääomatuloihin sovelletaan pääomatulojen verokantaa, joka on tällä hetkellä 30 prosenttia. Siltä osin kuin verotettavat pääomatulot ylittävät verovuonna 30.000 euroa, pääomatuloveron määrä on 34 prosenttia. Esimerkiksi luonnollisen henkilön myydessä arvopapereita, hän voi joutua maksamaan luovutusvoitosta pääomatuloveroa. Luovutustappiot ovat verotuksessa tietyin edellytyksin vähennyskelpoisia luovutusvoitoista ja muista veronalaisista pääomatuloista. Myös ulkomailta saadut pääomatulot ovat yleensä Suomessa veronalaista tuloa.

Suomalaiselta julkisesti noteeratulta yhtiöltä saadusta osingosta 85 prosenttia on luonnolliselle henkilölle veronalaista pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata tuloa. Yhtiön osake on julkisesti noteerattu, jos sillä käydään kauppaa Suomessa tai muualla ETA-alueella säännellyllä markkinalla taikka ETA-alueen ulkopuolella muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla. Myös Suomessa tai muualla ETA-alueella ns. monenkeskisessä kaupankäynnissä oleva osake on julkisesti noteerattu, jos osake on otettu kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella.

Muiden suomalaisten yhtiöiden kuin julkisesti noteerattujen yhtiöiden maksamista osingoista 25 prosenttia on luonnolliselle henkilölle veronalaista pääomatuloa ja 75 prosenttia verovapaata tuloa yhtiön nettovarallisuudelle lasketun kahdeksan prosentin tuoton määrään saakka. Tällaisista osingoista 85 prosenttia on kuitenkin veronalaista pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata tuloa siltä osin kuin osingot ylittävät verovelvolliskohtaisen rajan 150.000 euroa vuodessa. Yhtiön nettovarallisuuden perusteella lasketun kahdeksan prosentin rajan ylittävistä osingoista verotetaan 75 prosenttia luonnollisen henkilön ansiotulona progressiivisen veroasteikon mukaan, kun taas loput 25 prosenttia ovat verovapaata tuloa.

Ulkomaisesta yhtiöstä saatua osinkoa verotetaan samalla tavalla kuin vastaavasta suomalaisesta yhtiöstä saatua osinkoa, jos osingonjakajana on nk. emo-tytäryhtiödirektiivissä (2011/96/EU, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston direktiivillä 2013/13/EU) tarkoitettu yhtiö. Myös muusta ulkomaisesta yhtiöstä saatua osinkoa verotetaan samalla tavalla kuin vastaavasta suomalaisesta yhtiöstä saatua osinkoa, jos osingonjakajayhtiö on ilman valinnanmahdollisuutta

ja vapautusta velvollinen suorittamaan tulostaan, josta osinko on jaettu, veroa vähintään 10 prosenttia ja kyse on osingosta, jonka maksajayhtiön kotipaikka on ETA-valtiossa kyseisen maan verolainsäädännön mukaan eikä yhtiön kotipaikka ole verosopimuksen mukaan ETA-alueen ulkopuolella olevassa valtiossa tai osingon maksajayhtiön asuinvaltion ja Suomen välillä on verosopimus, jota sovelletaan osinkoon.

Muista kuin edellä mainituista ulkomaisista yhtiöistä saadut osingot ovat kokonaan veronalaista ansiotuloa.

Julkisesti noteeratun yhtiön maksamaa osakeyhtiölaissa (624/2006) tarkoitettua varojenjakoja vapaan oman pääoman rahastosta verotetaan aina osinkoa koskevien säännösten mukaan. Muun kuin julkisesti noteeratun yhtiön maksamaa osakeyhtiölaissa tarkoitettua varojenjakoja oman pääoman rahastosta verotetaan osinkoa tai tietyin edellytyksin luovutusvoittoa koskevien säännösten mukaan.

Julkisesti noteeratulta osuuskunnalta saadusta ylijäämästä (osuuspääoman korostaja muusta osuuskuntalaissa tarkoitettua osuuskunnan jakamasta ylijäämästä) 85 prosenttia on luonnolliselle henkilölle veronalaista pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata tuloa, jos ylijäämä on henkilökohtaisen tulolähteen tuloa. Muusta kuin julkisesti noteeratusta osuuskunnasta saadusta henkilökohtaiseen tulolähteeseen kuuluvasta ylijäämästä 25 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 75 prosenttia verovapaata tuloa 5.000 euroon saakka. Siltä osin kuin verovelvollisen saaman ylijäämän määrä ylittää 5.000 euroa, ylijäämästä 85 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata tuloa. Muusta kuin julkisesti noteeratusta alle 500 jäsenen osuuskunnasta saadusta ylijäämästä on kuitenkin tietyin edellytyksin 75 prosenttia veronalaista ansiotuloa ja 25 prosenttia verovapaata tuloa.

Pankki on velvollinen pidättämään tietyistä pääomatuloista, kuten esimerkiksi suomalaisten julkisesti noteerattujen yhtiöiden osingoista ja eräiden joukkovelkakirjalainojen koroista, ennakonpidätyksen.

8.3 Korkotulon lähdeverolain alaisen joukkovelkakirjalainojen tuotto

Suomessa voimassa olevan korkotulon lähdeverolain (1341/1990) alaisesta joukkovelkakirjalainan korosta tai indeksihyvityksestä pankki perii lähdeveron tuotonmaksun yhteydessä. Korkotulon lähdevero on 30 prosenttia. Maksettua korkoa/indeksihiyvitystä ja siitä perittyä lähdeveroa ei ilmoiteta veroilmoituksessa. Myyntitilanteessa kertynyt korko (jälkimarkkinahyvitys) on kuitenkin pääomatuloa eikä lähdeveronalaista korkotuloa. Pankki toimittaa ennakonpidätyksen jälkimarkkinahyvityksestä. Joukkovelkakirjalainasta saatua

jälkimarkkinahyvitystä koskevat tiedot tarkistetaan esitäytetystä veroilmoituksesta. Tarvittaessa tiedot korjataan tai täydennetään ja veroilmoitus palautetaan verotoimistoon.

8.4 Ulkomaiset pääomatulot, tuotonmaksut ja verotus

Ulkomaiset pääomatulot ovat Suomessa yleisesti verovelvolliselle sijoittajalle Suomessa verotettavaa tuloa, ellei sovellettava verosopimus estä verotusta Suomessa. Ulkomaisten arvopapereiden perusteella saatavaa tuloa saatetaan verottaa myös ulkomailla, jolloin tulosta pidetään ulkomainen vero (nk. lähdevero) useimmiten sen maksamisen yhteydessä. Ulkomaille maksettu lähdevero otetaan verovelvollisen vaatimuksesta huomioon Suomessa verotusta toimitettaessa ja se yleensä hyvitetään samasta tulosta Suomeen maksettavasta verosta. Ulkomaista veroa hyvitetään kuitenkin yleensä enintään verosopimuksen säännösten mukainen määrä.

Monissa maissa Suomen kaltainen säilyttäjän ilmoitukseen perustuva verotusmenettely ei ole laissa sallittu vaan vallitseva käytäntö on, että säilyttäjältä vaaditaan ennakkoon loppuasiakkaan yksilöintitietojen lisäksi alkuperäiset kotipaikkatodistukset lisädokumentteineen. Edellä mainitusta syystä ulkomaisten arvopapereiden tuotonmaksujen yhteydessä ei voida kaikissa tapauksissa noudattaa verosopimusten mukaisia alempia lähdeveron pidätysprosentteja.

Esimerkiksi yhdysvaltaisten yhteisöjen liikkeeseenlaskemien arvopapereiden osingon- ja koronmaksuissa täytyy verosäännösten mukaan varmistautua siitä, että osinkoja ja korkoja saava asiakas on oikeutettu Suomen ja Yhdysvaltojen välisen verosopimuksen mukaisiin huojennuksiin ja ettei asiakas ole Yhdysvaltain verolakien mukaan verotettava henkilö tai yhteisö (ns. "US person"). Lisäksi asiakkaan tulee toimittaa verosäännösten mukaiset asiakkaan tunnistamiseen liittyvät asiakirjat. Henkilöasiakkaiden kohdalla asiakkaan tunnistamisdokumenttina vaaditaan kopio henkilöllisyystodistuksesta (esim. passista, ajokortista), joka on vastaanotettu konttorissa. Mikäli tarvittavia asiakirjoja ei ole toimitettu, pidätysprosentti on verosäännösten mukaan korkeampi kuin verosopimuksessa.

Myös paikallisten arvopaperikeskusten tarjoamat rajoitetut veropalvelut saattavat olla esteenä sille, ettei tuotonmaksussa arvopaperin liikkeeseenlaskijan kotivaltion ja ulkomaisen sijoittajan kotivaltion välisen verosopimuksen mukaisia pidätysprosentteja voi noudattaa. Esimerkiksi Yhdysvaltojen paikallisessa arvopaperikeskuksessa (DTC) säilytettyjen osakkeiden perusteella saaduista tuotonmaksuista peritään osingonmaksavan yhtiön kotivaltion verolainsäädännön mukainen lähdevero, joka on yleensä suurempi kuin verosopimuksen säännösten mukainen määrä.

Useammassa valtiossa listattujen osakkeiden kohdalla verosopimuksen mukaisen veroprosentin hyödyntämisen edellytyksenä saattaa olla osakkeiden kotiuttaminen ennen tuotonmaksuhetkeä liikkeeseenlaskijan kotivaltion paikalliseen arvopaperikeskukseen.

Mikäli sijoittaja ei hae itse takaisin verosopimuksen ylittävän määrän perittyä veroa liikkeeseenlaskijan kotivaltion verottajalta, jää tämä vero yleensä sijoittajan lopulliseksi kuluksi. Joissain tilanteissa liikaa pidätetyn veron takaisin hakeminen liikkeeseenlaskijan kotivaltion verottajalta ei ole käytännössä edes mahdollista, koska ulkomaisten arvopapereiden säilyttämiseen liittyvät alisäilyttäjät voivat kansainvälisen tavan mukaan olla pitkiä eikä sijoittajan ole käytännössä mahdollista hankkia säilytysketjun päässä olevalta alisäilyttäjältä tai mahdollisesti liikkeeseenlaskijalta todistusta, joka osoittaa, että kyseessä olevalta sijoittajalta on peritty liikaa lähdeveroa.

Pankki toimittaa Suomen verohallinnolle myös ulkomaisten tuotonmaksujen osalta yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisia tulonsaajia koskevat tiedot pankin vuosi-ilmoituksissa.

8.5 Varainsiirtovero

Suomalaisten yhtiöiden osakkeiden ja vastaavien oman pääomanehtoisten arvopapereiden sekä sellaisten merkintään oikeuttavien arvopapereiden vastikkeellisen luovutuksen yhteydessä maksetaan varainsiirtoveroa. Varainsiirtoveroa suoritetaan tietyn edellytyksin myös ulkomaisen yhteisön liikkeeseen laskeman arvopaperin luovutuksesta, kun yhteisö tosiasiaa omistaa tai hallinnoi Suomessa sijaitsevia kiinteistöjä. Varainsiirtoveroa ei kuitenkaan yleensä makseta, jos luovutus tapahtuu kiinteää rahavastiketta vastaan ja arvopaperilla käydään kauppaa yleisölle avoimessa säännöllisesti toimivassa kaupankäynnissä (1) säännellyllä markkinalla Suomessa tai muualla ETA-alueella, (2) säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla ETA-alueen ulkopuolisessa valtiossa joka on hyväksynyt veroasioissa annettavaa keskinäistä virka-apua koskevan yleissopimuksen tai (3) ns. monenkeskisessä kaupankäynnissä Suomessa tai muualla ETA-alueella paitsi jos osake ei ole arvo-osuusmuotoinen tai jos se on otettu kaupankäynnin kohteeksi ilman yhtiön hake- musta tai suostumusta. Varainsiirtoverovapaus edellyttää, että luovutuksessa on välittäjänä tai osapuolena koti tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai muu sijoituspalvelulaisa tarkoitettu sijoituspalvelun tarjoaja taikka että arvopaperinvälittäjä on luovutuksen osapuolena tai että luovutuksensaaja on hyväksytty kaupankäyntiosapuoleksi sillä markkinalla, jossa luovutus tapahtuu. Varainsiirtoveron piiriin kuuluvista suomalaisen arvopapereiden kaupoista ja muista vastikkeellisista

saannoista on useimmiten ostaja velvollinen maksamaan varainsiirtoveroa. Uusien osakkeiden liikkeeseen laskemisen ja merkinnän yhteydessä ei makseta varainsiirtoveroa.

Ulkomaisten yhtiöiden arvopapereilla tehdyistä kaupoista ostajalla tai myös myyjällä voi olla velvollisuus maksaa ulkomaille paikallista arvopapereiden vaihdantaan liittyvää veroa riippuen kyseisen maan säännöksistä. Pankki veloittaa ulkomaisessa pörssissä ulkomaisilla arvopapereilla tehdyistä kaupoista mahdollisesti maksettavan paikallisen veron asiakkaalta kauppahinnan tai kaupankäyntiin liittyvien palkkioiden veloittamisen yhteydessä.

8.6 Arvo-osuustiliin ja ulkomaiseen arvopaperisäilytykseen liittyvät palkkiot

Arvopapereiden, arvo-osuuksien ja muun vastaavan omaisuuden hoitamisesta tai säilyttämisestä aiheutuneet kustannukset, kuten arvo-osuustilimaksut, voidaan vähentää verotuksessa vain omavastuuosuuden ylittävältä osin. Omavastuuosuus on 50 euroa. Pankki ilmoittaa suoraan verottajalle asiakkaan verovuonna maksamat arvo-osuustilin ja ulkomaisen arvopaperisäilytyksen tilinhoitopalkkiot sekä arvo-osuuksien ja arvopapereiden tilisiirtopalkkiot.

8.7 Lisätietoja

Lisätietoja on saatavilla verohallinnon internet-sivuilta (www.vero.fi). Lisätietoja antavat myös verotoimistot.

9 Rahoituspalveluiden etämyynti

Kun kuluttaja tekee kokonaan uuden rahoituspalveluja koskevan sopimuksen alusta loppuun etämyynnissä siten, ettei henkilökohtaisesti tapaa pankin edustajaa, hänellä on tiettyissä tapauksissa oikeus peruuttaa tekemänsä sopimus. Sopimusmuutostilanteissa peruuttamisoikeutta ei ole.

Kun uusi säilytys- ja sijoituspalvelusopimus tehdään etämyynnissä (esim. verkko- ja puhelinpankissa), kuluttaja-asiakkaalla on oikeus peruuttaa sopimus. Peruuttamisoikeutta ei kuitenkaan ole sijoitustuotteissa, joiden arvo vaihtelee markkinoilla tapahtuvien muutosten mukaan. Peruuttamisoikeutta ei ole esimerkiksi osake-, joukkovelkakirjalaina- tai rahasto-osuuksien merkinnässä tai muussa kaupassa.

Peruuttamisoikeus on voimassa 14 vuorokautta siitä, kun asiakas on pankkitunnuksillaan tehnyt uuden etäsopimuksen ja saanut tai voinut saada haltuunsa ennakkotiedot ja sopimusehdot. Jos asiakas haluaa käyttää peruuttamisoikeuttaan, hänen tulee ilmoittaa siitä verkkopankissa yhteydenotolomakkeella tai soittamalla asiakaspalveluun puh. 0200 2580 (pvm/mpm). Asiakas tarvitsee ilmoituksen tekemiseen pankkitunnuksensa. Peruutettava sopimus on yksilöitävä ilmoituksessa.

Mikäli asiakas käyttää peruutusoikeuttaan, on hänen maksettava palveluhinnaston mukaiset palkkiot ja maksut siltä ajalta, kun sopimus on ollut voimassa. Mikäli säilytyksessä on arvopapereita, on asiakkaan ehtojen mukaisesti osoitettava toinen arvo-osuustili / arvopaperisäilytys, jonne säilytyksessä olevat arvopaperit siirretään.

10 Rajoituksenalaiset maat ja pakotteet

Yhdysvalloissa ja muissa vastaavien rajoitusten alaisissa maissa asuville henkilöille ei myydä tai markkinoida sijoitusta eikä tarjota sijoituspalveluita tai sijoitusneuvontaa. Pankilla on oikeus välittömästi rajoittaa rajoituksenalaisissa maissa asuvien palveluita sekä oikeus irtisanoa rajoituksenalaisessa maassa asuvan tai sinne muuttavan asiakkaan sopimukset.

Pakotteella tarkoitetaan esimerkiksi Suomen valtion, EU:n, YK:n, OFAC:in tai näiden toimielinten asettamia pakotteita, taloudellisia sanktiota tai vastaavia rajoittavia toimenpiteitä. Mikäli asiakas tai asiakkaan konserniin tai tosiasialiseen määräysvaltaan kuuluva yhteisö, suora tai välillinen omistaja, toimitusjohtaja, työntekijä tai muu edustaja taikka vastaava on pakotteiden kohteena tai osallisena pakotteiden kohteena olevaan liiketoimintaan tai vastaavaan toimintaan, pankilla on oikeus välittömästi lakata tarjoamasta asiakkaalle palveluita ja irtisanoa asiakkaan sopimukset.

11 Asiakasneuvonta ja tuomioistuimen ulkopuoliset oikeus-suojamenettelyt

Sijoituspalveluihin liittyvissä kysymyksissä kannattaa ensin olla yhteydessä pankkiin ottamalla yhteyttä Danske Bankin konttoriin, soittamalla Danske Bankin asiakaspalveluun puh. 0200 2580 (pvm/mpm) tai lähettämällä yhteydenottopyyntö verkkopankin viestijärjestelmässä. Mikäli pankin ja asiakkaan välillä syntyy sijoituspalveluihin liittyvää erimielisyyttä, erimielisyys pyritään ratkaisemaan yhdessä neuvotellen.

Jos neuvottelemalla ei päästä ratkaisuun, asiakas voi kääntyä FINEn Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan puoleen, joka antaa maksutta riippumattomia neuvoja ja opastusta asiakkailla. FINEn Arvopaperi- ja Pankkilautakunta antavat myös ratkaisusuosituksia riita-asioihin. FINE ei käsittele riitaa, joka on vireillä tai käsitelty kuluttajariitalautakunnassa tai tuomioistuimessa.

FINEn yhteystiedot ovat:

FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonta,
Porkkalankatu 1, 00180 Helsinki.
puh. (09) 6850 120
www.fine.fi.

Asian saa helpoimmin FINEssä vireille sähköisellä yhteydenottolomakkeella osoitteessa

<https://www.fine.fi/tunnistaudu.html>

Verkossa ostetun tuotteen tai palvelun suhteen riita-asialle voi hakea tuomioistuimen ulkopuolista ratkaisua myös käyttämällä Euroopan komission riidanratkaisuportaalia osoitteessa ec.europa.eu/odr. Jos teet reklamaation riidanratkaisuportaalin kautta, sinun pitää antaa Danske Bankin sähköpostiosoite, joka on danskebank@danskebank.fi.

12 Tiedotteen päivitykset

Tätä tiedotetta päivitetään tarpeen mukaan siinä käsiteltyjen tietojen muuttuessa. Kulloinkin voimassa oleva päivitetty tiedote on saatavissa pankin konttoreista, www.danskebank.fi -sivuilta tai tilaamalla asiakaspalvelusta puh. 0200 2580 [pvm/mpm].